

NUO GINTARŲ IKI ŽVAIGŽDŽIŲ: M. K. ČIURLIONIS, AMŽININKAI IR BENDRAMINČIAI

PRANEŠIMAS ŽINIASKLAIDAI

2025 kovo 21 – spalio 12

Nacionaliniame M. K. Čiurlionio dailės muziejuje pristatoma tarptautinė paroda „Nuo gintarų iki žvaigždžių: M. K. Čiurlionis, amžininkai ir bendraminčiai“ skirta žymiausio Lietuvos kompozitoriaus ir dailininko Mikalojaus Konstantino Čiurlionio 150-ajam jubiliejui.

NUO GINTARŲ
IKI ŽVAIGŽDŽIŲ

M. K. ČIURLIONIS, AMŽININKAI IR BENDRAMINČIAI

Čiurlionis
150

FROM
AMBER
TO THE
STARS

TOGETHER WITH M. K. ČIURLIONIS:
NOW AND THEN

2025 03 21 – 10 12

M. K. ČIURLIONIS
NATIONAL
MUSEUM OF ART

M. K. Čiurlionio jubiliejinius metus švęs ne tik Lietuva, bet ir visas pasaulis – įvairūs šiai progai skirti renginiai nuvilnis per daugelį pasaulio šalių: nuo Pietų Afrikos iki Švedijos, nuo Pietų Korėjos iki Ispanijos. Tačiau didžiausias Čiurlionio kūrybinis palikimas yra saugomas Nacionaliniame M. K. Čiurlionio dailės muziejuje, kurį menininko jubiliejinio gimtadienio proga nuspalvinsime įspūdinga tarptautine paroda „Nuo gintarų iki žvaigždžių: M. K. Čiurlionis, amžininkai ir bendraminčiai“. Kūriniai atvyks iš garsiausių Europos muziejų: Tate galerijos, Britų muziejaus, d'Orsay muziejaus, Pompidou centro, Wenzelio Habliko muziejaus bei kt. Ekspozicijoje Čiurlionio kūriniai sužibės tarp amžininkų (XIX–XX a.) bei šiuolaikinių žymių pasaulio ir Lietuvos menininkų. Parodoje lankytojai išvys daugiau kaip 70 dailės kūrinių, instaliacijų bei objektų. Ekspozicijoje atsiskleis Čiurlionio mąstymo ir matymo gylis bei novatoriškumas: nuo jūros gelmių iki kosmoso platybių.

Čiurlionis vizionierius

Tapęs profesionaliu kompozitoriumi, M. K. Čiurlionis (1875–1911) ėmėsi tapybos; joje išvystė savitą stilių, jungiantį simbolizmą, abstrakciją ir neoromantizmą. Per savo neilgą gyvenimą jis sukūrė daugiau kaip 400 muzikos kūrinių, 200 tapybos darbų, 40 fotografijų, 30 grafikos darbų, 20 fluorofortų ir monotipijų, virš 600 eskizų. Žavėdamasis viskuo, ką suteikia gyvenimas, jis mokėsi ne tik menų, bet ir istorijos, numizmatikos, astronomijos ir teologijos. Ypač domėjosi kosmosu, jį žavėjo mitologija, filosofija ir teosofija – sritys, kuriose jis, kaip ir daugelis kitų to meto menininkų, mąstė apie gyvenimo prasmę, mūsų kilmę ir reikšmę. Tačiau, net ir svarstydamas tokius sudėtingus dalykus, jis išlaikė ryšį su savo šaknimis ir

gilinosi į populiarius mitus, kuriuose romantizuojama jūra bei pasauliai, esantys už mūsų ribų.

Čiurlionio reikšmingumas šiuolaikiniam menui

Naujai žvelgiant į Čiurlionio pasiekimus ir domėjimosi sritis, šioje parodoje atskleidžiamas jo reikšmingumas šiuolaikiniam menui ir dabarties aktualijoms. Ekspozicijoje atsispindi dvi pagrindinės jo kūrybos temos – jūra ir kosmosas. Parodoje pristatomi ne tik svarbiausi M. K. Čiurlionio kūriniai, bet ir jo amžininkų bei šiandienos menininkų darbai, nagrinėjama mokslo svarba, kuria paremti daugelis tiek jo laikų, tiek dabarties kūrinių. Net keletas menininkų, įkvėpti Čiurlionio, kuria specialius, tik šiai parodai skirtus kūrinius. Tai tik dar kartą galima patvirtinti, kad M. K. Čiurlionio idėjos tebėra aktualios, temos universalios, nesenstančios ir žadinančios nūdienos kūrėjų refleksijas

Nuo jūros gelmių iki kosmoso platybių

Jūra ir kosmosas buvo ir tebėra novatorių, tyrinėtojų, teologų, menininkų ir mokslininkų apmąstymų centre. Abu jie – tai nepažintos erdvės, laukiančios būti atrastos. Abiejuose slypi gyvybės sutvėrimo teorijos.

Paroda suskirstyta į tris dalis: „Jūra“, „Kosmosas“ ir „Navigacija“. Pirmojoje dalyje daugiausia dėmesio skiriama jūrai kaip idėjai bei jos prasmei. Nuo antropomorfinių iki išskirtinai mokslinių, nuo eteriškų iki politinių kūrinių – šioje parodos dalyje tyrinėjamos daugialypės emocijos, kurias jūra šimtmečiais žadino tiek mumyse, tiek ir menininkuose.

Parodos dalis „Navigacija“ per jūras nukelia į kosmosą. Galbūt neatsitiktinai kelionei per abi šias erdves pasitelkiamas laivas – vienu atveju jūrinis, kitu – kosminis. Laivo simbolika labai ryški pirmajame šios kelionės etape pristatomuose kūriniuose, o ankstyvieji filmai ir kosmoso idėjos įsivaizdavimai sudaro antrąjį „Navigacijos“ etapą.

Paskutinėje parodos dalyje „Kosmosas“ nagrinėjamas ryšys tarp meno ir mokslo, svarstoma kosmologijos, religijų, filosofijų ir pasaulio sukūrimo istorijų įtaka menininkų kūrybai nuo M. K. Čiurlionio laikų iki šių dienų. Šioje dalyje eksponuojamus paveikslus, piešinius, graviūras ir knygas papildoma moksliniai objektai, įrankiai ir istoriniai žvaigždžių žemėlapiai.

Parodos kuratorė Kathleen Soriano:

Čiurlionis gyvena, kvėpuoja jūra ir kosmosu - abiem parodos temomis, o jo kūriniai ne tik tampa kiekvienos atskiros jos dalies atspirties tašku, bet dažnai ir užbaigia jų prasmes. Taip Čiurlionis, regis, į savo glėbį priima jį supančius menininkus, o šie savo ruožtu apkabina jį.

Nacionalinio M. K. Čiurlionio dailės muziejaus direktorė, Daina Kamarauskienė:

M. K. Čiurlionio parodos, nedrąsiai pradėjusios savo tarptautines keliones nuo XX a. pabaigos, dabar jau įsibėgėjo. Jo kūryba beveik kasmet pristatoma vis kitoje šalyje. M. K. Čiurlionio kūriniai vis dažniau keliauja į bendras tarptautines parodas. Tačiau ar iš tiesų pajutome ir įsąmoninome jo svarbą, išskirtinumą ir bendrystę su amžininkais, ar randame idėjų tęstinumą šiandienos mene.

Parodos kuratorės:

Kathleen Soriano (Jungtinė Karalystė) | Greta Katkevičienė (Lietuva) | Vaiva Laukaitienė (Lietuva)

Parodoje dalyvaujantys menininkai:

Mikalojus Konstantinas Čiurlionis (Lietuva) | Clara Arnheim (Vokietija) | Ira Jean Belmont (JAV) | William Blake (Jungtinė Karalystė) | John Brett (Jungtinė Karalystė) | Vija Celmins (Latvia-JAV) | Kodo Chijiiwa (Japonija) | Cecile Samain De Coene (Belgija) | Andreas Dirks (Vokietija) | Adomas Galdikas (Lietuva) | Wenzel Hablik (Vokietija) | Ichiryusai Hiroshige (Japonija) | Vytautas Ignas (Lietuva) | Gusen Yamanouchi (Japonija) | Leopold von Kalckreuth (Vokietija) | Petras Kalpokas (Lietuva) | Anselm Kiefer (Vokietija) | Jirí Kolár (Čekija) | Tania Kovats (Jungtinė Karalystė) | Šarūnas Leonavičius (Lietuva) | Natalija Luščinaitė-Krinickienė (Lietuva) | Balys Macutkevičius (Lietuva) | Konrad Mägi (Estija) | George Melies (Prancūzija) | Matas Menčinskas (Lietuva) | Otto Müller (Vokietija) | Mariele Neudecker (Vokietija) | Kristina Ōllek (Estija) | Katie Paterson (Škotija) | Rūdolfs Pērle (Latvija) | Vaclovas Ratas-Rataiskis (Lietuva) | Kristjan Raud (Estija) | Albert Reich (Vokietija) | Miguel Rothschild (Vokietija / Argentina) | Ferdynand Ruszczyk (Lietuva / Lenkija) | Semiconductor (Ruth Jarman, Joe Gerhardt) (Jungtinė Karalystė) | Kajetonas Sklėrius

(Lietuva) | Léon Spilliaert (Belgija) | Kazimieras Stabrauskas (Lietuva / Lenkija) | August Strindberg (Švedija) | Kazys Šimonis (Lietuva) | Emilija Škarnulytė (Lietuva) | Keith Tyson (Jungtinė Karalystė) | Leonas Urbonas (Lietuva / Australija) | Monika Žaltauskaitė Grašienė-Žaltė (Lietuva) | Antanas Žmuidzinavičius (Lietuva) | Leon Wyczółkowski (Lenkija)

Parodoje dalyvaujantys muziejai:

Tate | Musée d'Orsay | Centre Pompidou | British Museum | Eesti Kunstimuseum KUMU | Latvijas Nacionālais mākslas muzejs | Wenzel Hablik Museum | Krokuvos nacionalinis muziejus | Jogailos universiteto muziejus | Nacionalinis M. K. Čiurlionio dailės muziejus | Lietuvos nacionalinis dailės muziejus | Lietuvos jūrų muziejus | Lietuvos etnokosmologijos muziejus | Vilniaus universiteto muziejus | Lietuvos nacionalinė Martyno Mažvydo biblioteka | Atelier Anselm Kiefer | Katie Paterson Studio | Hauser & Wirth | Thomas Rehbein gallery | Bendana-Pinel Art Contemporain | Kuckei + Kuckei | Lietuvos meno pažinimo centras TARTLE | Dr. Jaunius Gumbio Lietuvos meno kolekcija.

Parodą globoja

LIETUVOS RESPUBLIKOS PREZIDENTAS
GITANAS NAUSĖDA

Paroda veiks: 2025 03 21 – 2025 10 12

Vieta: Nacionalinis M. K. Čiurlionio dailės muziejus, V. Putvinskio g. 55, Kaunas

Papildomą informaciją teikia parodos kuratorės:

Vaiva Laukaitienė tel. +370 686 124 87 el. p. vaiva.laukaitiene@ciurlionis.lt

Greta Katkevičienė tel. +370 641 217 39 el. p. greta.katkeviciene@ciurlionis.lt

unesco

M. K. Čiurlionio 150-osios
gimimo metinės (2025),
UNESCO minima sukaktis

Parodos architektūra: Saulius Valius, Rasa Butiškytė

Parodos dizainas: Julija Račiūnaitė, Inga Navickaitė-Drąsutė

Parodą finansuoja: Lietuvos Respublikos kultūros ministerija

Pagrindinis informacinis partneris portalas LRT.lt

Labdariai: AXIS

Rėmėjai: Radisson Blue, Kopa, Šilas

Informaciniai rėmėjai: Kauno kino centras Romuva, Forum Cinemas

Informaciniai partneriai: Kaunas pilnas kultūros, KaunasIN, GRAB MEDIA, Literatūra ir menas, Kauno diena

Partneriai: Lenkijos institutas

Parodos lankymas su muziejaus bilietu.